

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Suur-Ameerika 1

Tallinn 10122

E-post: info@mkkm.ee

Koopia:

Stella Vogt, e-post: stella.vogt@mkkm.ee

Teie: 02.01.2025 nr 2-2/4-1

Meie: 07.03.2025

Eesti Laevaomanike Liidu arvamus Meretöö seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Austatud minister Keldo,

Eesti Laevaomanike Liit (edaspidi ELL) esitab oma arvamuse meretöö seaduse (edaspidi MTöös) muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) kohta, pöörates tähelepanu järgmistele teemadele.

1. Transpordiameti teavitamine laevapere liikme surmast (eelnõu punkt 5)

Eelnõuga planeeritakse meretöö seaduse paragrahvi 38 lisada uus lõige 6, mille eesmärk on sätestada reederi kohustus teavitada Transpordiametit laevapere liikme surmast mõistliku aja jooksul pärast laevapere liikme surma. Soovime välja tuua, et nimetatud kohustus ei ole Eelnõus piisavalt selgelt määratletud. Meile jääb arusaamatuks, kas teavitamiskohustus kehtib üksnes juhtudel, kui surm saabub laevas, või ka olukordades, kus laevapere liiget tabab laevas terviserike või juhtub õnnetus laevas, kuid surm saabub hiljem, näiteks ravisutuses. Selliseid juhtumeid, kus laevapere liige sureb hiljem ravisutuses, on ELL-i liikmete praktikas esinenud.

Teeme ettepaneku täpsustada sätte sõnastust selliselt, et oleks üheselt selge, et teavitamiskohustus laieneb ainult laevas fikseeritud surmale. Eeldame, et see on olnud Eelnõu koostaja eesmärk, kuna Eelnõu kavandatava uue lõike 6 punkt 5 kohaselt on nõutav teavitada laeva asukohast surma hetkel (merel, sadamas, ankrus või teadmata asukohas). Sellest võib järeldada, et kui surm saabub hiljem haiglas või haiglasse transportimisel, teavitamiskohustus puudub.

Regulatsiooni selgemaks muutmiseks teeme ettepaneku lisada sellesse uude lõikesse 6 täpsustus laevas fikseeritud surmast teavitamise:

“6) Reeder teavitab Transpordiametit **laevas fikseeritud** laevapere liikme surmast mõistliku aja jooksul pärast laevapere liikme surma ja edastab e-posti teel Transpordiametile laevapere liikme surmaga seoses järgmised andmed: /...”.

Lisaks soovitame üle vaadata Eelnõu § 38 lõikes 6 sätestatud loetelus omadussõna „surnud“ kasutamine koos mõistega laevapere liige (MTöös § 4 lg 1). Meie arvates on keeleliselt korrektne kasutada omadussõna „surnud“ mõiste laevapere liikme ees, näiteks surnud laevapere liikme ametikoht laeval, sugu, vanus või teenistusaste jne.

2. Meretöölepingust või kollektiivlepingust tulenev hüvitise nõue kutsehaiguse või tööõnnetuse puhul (eelnõu punkt 8)

Kavandatava Eelnõuga planeeritakse lisada meretöö seaduse paragrahvi 39¹ kaks uut lõiget 1¹ ja 1². Uus lõige 1¹ sätestab kohustuse laevapere liikme meretöölepingust või kollektiivlepingust tulenevate kutsehaigestumisest või tööõnnetusest põhjustatud tervisekahjustuse või surmaga seotud lepingulised nõuded hüvitada viivitamata ja täies ulatuses. Uue lõikega 1² lisatakse erand, mille kohaselt tuleb olukorras, kui hüvitise täielikku suurust on laevapere liikme pikaajalise töövõimetuse tõttu raske kindlaks määrata, võib põhjendamatute raskuste vältimiseks hüvitist maksta mitmes osas.

2.1. Uue sätte MTöös § 39¹ lg 1¹ kohaselt tuleb laevapere liikmele maksta hüvitist „viivitamata ja täies ulatuses“.

ELL-i hinnangul vajab mõiste „viivitamata“ täpsustamist ja selgitust, kas see tähendab kohest maksmist pärast juhtumit või mõistliku aja jooksul pärast asjaolude väljaselgitamist? Praktikas on viivitamata väljamakse tegemine raskendatud, kuna töövõime määr ja vähenemise aste tuleb kõigepealt ekspertarsti poolt kindlaks teha. Eesti laevaomanike praktika näitab, et see võib olla pikaajaline protsess, mis muudab kohese väljamakse võimatuks.

Rahvusvahelises praktikas on mõnevõrra teistsugune lähenemine tööõnnetustest tingitud tervisekahjustuse ja surmaga seotud nõuete hüvitamiseks. Hüvitamisele kuuluvad nõuded on fikseeritud lepingus ja iga vigastus või töövõime vähenemine omab hinda (see on konkreetne summa või fikseeritud teatud protsendina töövõimetuse kompensatsiooni summast), mis on paika pandud lepingu sõlmimisel. Ilmselt sarnane lähenemine on üle võetud otse meretöö konventsiooni Standard A4.2 lõike 8 punkti a sõnastusest. Eestis selline praktika ei ole levinud, mistõttu viivitamata ja täies ulatuses väljamaksmine ei ole Eesti õiguse järgi teostatav.

Kui Eelnõu muudatus võimaldab hüvitise maksmist pärast töövõime määramist, on selline täpsustatud kohustus palju selgem. Seetõttu teeme ettepaneku muuta MTöös § 39¹ lg 1¹ sõnastust nii, et hüvitised makstakse välja pärast vajalike asjaolude selgumist.

2.2. Uue sätte MTöös § 39¹ lg 1² kohaselt võib laevapere liikmele maksta hüvitist mitmes osas, kui hüvitise täielikku suurust on laevapere liikme pikaajalise töövõimetuse tõttu raske kindlaks määrata.

Eelnõuga lisatakse võimalus maksta hüvitist mitmes osas, kui selle täielikku suurust on raske määrata pikaajalise töövõimetuse tõttu. Seejuures jääb ebaselgeks, kes määrab, millised raskused on põhjendatud ja millised mitte. Lisaks vajab täpsustamist mõiste „pikaajaline töövõimetuse“ ja kui pikk peab olema periood, mille jooksul töövõimet hinnata ei ole võimalik? Kui töövõimet ei ole võimalik hinnata, puudub alus hüvitise määramiseks nii täies ulatuses kui ka osamaksetena. Lisaks jääb arusaamatuks, kas ja kuidas mõjutab hüvitise maksmise kohustust asjaolu, et kehtiva õiguse kohaselt maksab ajutise töövõimetuse ajal hüvitist

Tervisekassa (Sotsiaalministri 19.09.2002 määrus nr 109 Ajutise töövõimetuse hüvitise määramine ja maksmine § 18).

Seetõttu teeme ettepaneku lisada määratlus pikaajalise töövõimetuse selle konkreetse sätte mõttes ja kuidas seda tõlgendada, kui kehtivas õiguses lähtutakse töövõimest ja selle vähenemisest. Samuti on vaja selgust, kuidas määratakse põhjendatud raskused hüvitise mitme osana maksmiseks. Lisaks palume täiendada seletuskirja Eelnõu punkti 8 osa puudutavate selgitustega, kuna see osa puudub seletuskirjas täielikult.

Leiame, et meretöö konventsiooni muudatuste ülevõtmisel Eesti õiguskorda tuleb arvestada ka kehtiva Eesti õiguse ja praktikatega. Seetõttu ei ole võimalik konventsiooni muudatusi lihtsalt üle võtta ja integreerida Eesti õigusesse üksnes konventsioonis sätestatud ümber kirjutades. Nende kohustuste sisu peab olema selgelt ja üheselt mõistetavalt määratletud, et tagada nende nõuetekohane järgimine ja täitmine.

Täiendavalt märgime, et ELL-i kontaktiks kasutatav e-posti aadress on info@reederid.ee. Palume edaspidi saata ka ELL-ile tutvumiseks kõik reederitega seotud seaduseelnõud ja seaduse muudatused.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elise Nassar

Eesti Laevaomanike Liit
juhatuse esimees